

8. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2019/11/1-2-dodatki.pdf>
9. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 клас <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf>
10. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 3-4 клас <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Shiyana.pdf>
11. Технологічна освітня галузь 1-4 класи Гільберг Т. Г., Павич Н.М. та інші. Методика викладання. Генеза <https://www.google.dk/search?q=Технологічна+освітня+галузь+1-4+класи+гільберг+методика+викладання+Генеза>

Ніна Павич, методист НМЦ професійного розвитку керівних та педагогічних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти Хмельницького ОШПО

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту.

Державний стандарт базової середньої освіти визначає компетентнісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі та базові знання.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі передбачають, що учень:

турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту;

визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;

усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики для здоров'я і суспільства;

виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб.

Відповідно до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою кількість годин розподілено на вивчення:

- інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» – 1 година;
- Етики/Культури добросусідства/Інших курсів морального спрямування – 0,5 годин. За вибором закладу освіти вивчається один із

цих предметів або вони можуть вивчатись у межах інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».

Діапазон навчального навантаження становить від 1 до 3 годин, резерв – 0,5 години.

Модельні навчальні програми соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.

Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)

- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).

- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.).

- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Хитра З. М., Романенко О. А.).

- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Василенко С. В., Коваль Я. Ю., Колотій Л. П.).

- Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П.).

Етика. 5-6 класи

- Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ашортія Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелещенко Т., Щупак І.).

- Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.).

Програми курсів морального спрямування. 5-6 класи

- Модельна навчальна програма «Духовність і мораль в житті людини і суспільства» для 5–6 класів закладів загальної середньої освіти (автори Жуковський В. М., Сіданіч І. Л., Грищук Д. Г., Губеня І. І., Лахман Н. М.)

Вчимося жити разом. 5-6 класи

- Модельна навчальна програма курсу морального спрямування «Вчимося жити разом. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).

Культура добросусідства. 5-6 класи

- Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.-укл. Араджионі М. А., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І., Унгурян І. К.).

Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи

- Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Панченко С. Ю.).

- Модельна навчальна програма «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Кузнєцова А. Я., Довгань А. Л., Часнікова О. В., Шніцер О. П., Тригуб О. В., Гірченко Т. Д., Шабанова О. В., Харченко А. М., Нагайчук Н. Г.).

Інститутом модернізації змісту освіти МОН України спільно з Інститутом педагогіки НАПН України сформовано навчально-методичний путівник НУШ 5 клас. Для зручності, під кожен курс програми підібрано навчальні підручники та методичний контент.

Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Василенко С. В., Коваль Я. Ю., Колотій Л. П.).	«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Василенко С. В., Коваль Я. Ю., Колотій Л. П.)
	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П.).	«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Гущина Н. І., Василяшко І. П., за редакцією Бойченко Т. Є.)
		«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Поліщук Н. М.)
		«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Здирок О. М., Синюк Л. Й., Фука М. М.)

	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).	«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.)
	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Хитра З. М., Романенко О. А.).	«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Хитра З. М., Романенко О. А.)
	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.).	«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Шиян О. І., Волощенко О. В., Дяків В. Г., Козак О. П., Седоченко А. Б.)
		«Здоров'я, безпека та добробут» підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Тагліна О. В.)
Етика. 5-6 класи	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Ашортія Є., Бакка Т., Желіба О., Козіна Л., Мелешенко Т., Щупак І.).	«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мелешенко Т. В., Желіба О. В., Бакка Т. В., Ашортія Е. Д., Козіна Л. Є.) «Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Данилевська О. М.) «Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Іртищева О. А., Кравчук В. М., Паршин І. Л., Васильків І. Д., Кучма Л. Є.)
	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.).	«Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Давидюк Л. В., Мельник А. О.) «Етика» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Мартинюк О. О., Гісем О. О.)
Програми курсів морального спрямування. 5-6 класи	Модельна навчальна програма курсу морального спрямування «Вчимося жити разом. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.).	«Вчимося жити разом» підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Василенко К. С., Лаврентьєва І. В., Андрук Н. В.)
Культура добросусідства. 5-6 класи	Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.-укл. Араджіоні М. А., Козорог О. Г., Лебідь Н. К., Потапова В. І., Унгурян І. К.).	

**Особливості організації освітнього процесу соціальної та здоров'язбережувальної галузі в 5 класі у 2022-2023 навчальному році
(екскурс в освітнє середовище разом з педагогічними та науково-педагогічними працівниками навчальних закладів України)**

Навчально-методичне забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Держаного стандарту базової середньої освіти

https://undip.org.ua/news/navchalno-metodychne-zabezpechennia-dlia-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-v-umovakh-realizatsii-derzhanoho-standartu-bazovoi-serednoi-osvity/?fbclid=IwAR2seXgQpS0lW14XGzR_m2A4rzq_fyfZCnARDsuq1qIfGyhOhdOC8Uzyo

Комплексні рішення для 5 класу за соціальною і здоров'язбережувальною освітньою галуззю <https://www.youtube.com/watch?v=B2YERUOnt94>

<https://www.youtube.com/watch?v=xrc8cEDPF8E>

Вебінар з освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна»

<https://www.youtube.com/watch?v=Sq7S51XxqkU>

Міжнародний форум «Трансформації в освіті: виклики та перспективи»

<https://www.youtube.com/watch?v=fDWy9xN9yho>

НУШ 5 клас: аналіз модельних програм соціальної і здоров'язбережувальної галузі <https://www.youtube.com/watch?v=qHrbe1xpcgw>

Підручник інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5 класу НУШ <https://www.youtube.com/watch?v=yQ-rIwh1x4g>

Підручник з етики для 5 класу НУШ Оксани Данилевської <https://www.youtube.com/watch?v=p2VFjcel3yE>

НУШ: основні акценти соціальної та здоров'язбережувальної галузі (за новим Державним стандартом) https://www.youtube.com/watch?v=edabhC_R6bc

Покликання на рукопис підручника та модельну програму В.Жуковського:

https://docs.google.com/document/d/1ntOG_fAX4eM6FR2yDCAKW67jHshTME6H/edit?usp=sharing&ouid=103178512837118250008&rtpof=true&sd=true

Підручник В. Жуковський:

<https://docs.google.com/document/d/1DpD35zPfG4rkgV1qrEAWvrBEMKoD-IVLsKHC0UCt9xQ/edit?usp=sharing>

Олег Шнира, методист НМЦ охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту Хмельницького ОППО

Віктор Левицький, методист НМЦ професійного розвитку керівних та педагогічних працівників установ і закладів дошкільної та загальної середньої освіти Хмельницького ОППО